

Nr 3.

Ankom till riksdagens kansli den 5 juni 1939 kl. 2 e. m.

Utrikesutskottets utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ratifikation av ett i Stockholm den 18 april 1939 undertecknat protokoll rörande ändring av 1928 års svensk-franska förliknings- och skiljedomstraktat.

Genom en den 21 april 1939 dagtecknad, till utrikesutskottet hänvisad proposition, nr 260, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden samt med överlämnande av texten, jämte översättning därav till svenska språket, till ett i Stockholm den 18 april 1939, under förbehåll för ratifikation med riksdagens godkännande, undertecknat protokoll rörande ändring av den i Paris den 3 mars 1928 mellan Sverige och Frankrike undertecknade förliknings- och skiljedomstraktaten, föreslagit riksdagen att samtycka till att ifrågavarande protokoll må av Kungl. Maj:t för Sveriges del ratificeras.

I fråga om protokollets text ävensom propositionens svenska översättning därav får utskottet hänvisa till propositionen.

Mellan Sverige och Frankrike består för närvarande en den 3 mars 1928 undertecknad förliknings- och skiljedomstraktat, enligt vilken alla mellan de fördragsslutande parterna uppkommande tvister kunna underställas bindande avgörande. Traktaten, som trädde i kraft den 3 september 1929, gäller för en tid av tio år och skall, därest den icke uppsäges sex månader före utgången av denna tid eller alltså före den 3 mars 1939, anses förlängd för en tid av ytterligare fem år. Med skrivelse den 28 februari 1939 meddelade emellertid franske ministern i Stockholm, att franska regeringen visserligen önskade låta traktaten förbliva i kraft för en dylik femårsperiod men att den ansåge nödvändigt, att däri infördes ett förbehåll, enligt vilket traktaten framdeles icke skulle tillämpas å tvister angående händelser, som inträffa under ett krig, i vilket Frankrike vore invecklat. Franska regeringen hade sett sig föranlåten att foga ett förbehåll av samma innebörd till sin förklaring om anslutning till den i Genève den 26 september 1928 upprättade generalakten angående fredligt avgörande av internationella tvister. För att möjliggöra införande av det nämnda förbehållet i den svensk-franska skiljedomstraktaten, funne sig franska regeringen nödsakad att uppsäga denna, som därigenom upphör att gälla den 3 september 1939. Franska regeringen skulle dock med största tillfredsställelse återkalla uppsägningen, därest före nämnda dag kunde träffas ett avtal, varigenom det förbehåll, som den gjort till sin anslutning till generalakten, infördes även i den svensk-franska traktaten.

Jämlikt bemyndigande av Kungl. Maj:t den 13 april 1939 har ministern för utrikes ärendena den 18 i samma månad med franske ministern i Stockholm undertecknat ett protokoll rörande ändring av den svensk-franska traktaten, genom vilket i denna införes en ny artikel, innehållande det från fransk sida föreslagna förbehållet.

Såväl franska regeringen som vissa andra regeringar, bl. a. den brittiska, ha i fråga om obligatorisk förlikning och skiljedom sett sig föranlåtna att undantaga tvister, vilka sammanhånga med händelser under krig. Detta har skett under uttrycklig hänvisning till det förändrade läge, som uppkommit genom åtskilliga staters utträde ur Nationernas förbund, och den tolkning, som numera givits förpliktelserna enligt förbundsakten. I propositionen framhålles, att det torde få anses uppenbart, att härmed främst åsyftas det förändrade läget i avseende å sanktionsbestämmelserna i akten för Nationernas förbund och att det syntes vara av vikt, att innebörden av den sålunda förändrade uppfattningen i avseende å neutral stats rättsläge konstaterades. Det framhålles vidare, att från svensk sida icke förefunnes något önskemål att med hänsyn till det förändrade läget undantaga sådana tvister, som sammanhånga med under krig inträffade händelser, från det obligatoriska förliknings- eller skiljedomsförfarandets tillämpningsområde. Emellertid hade franska regeringens framställning tillmötesgåtts, då det torde vara av betydande intresse, att 1928 års svensk-franska förliknings- och skiljedomstraktat förbleve gällande, även om dess räckvidd i berört avseende begränsades.

Utskottet har vid sin prövning av nu förevarande protokoll rörande ändring av 1928 års svensk-franska förliknings- och skiljedomstraktat icke funnit någon anledning till erinran och hemställer därför,

Utskottet.

att riksdagen måtte samtycka till att protokollet den 18 april 1939 rörande ändring av den i Paris den 3 mars 1928 mellan Sverige och Frankrike undertecknade förliknings- och skiljedomstraktaten må av Kungl. Maj:t för Sveriges del ratificeras.

Stockholm den 2 juni 1939.

På utrikesutskottets vägnar:

ÖSTEN UNDÉN.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar *Undén, Olof Olsson, Tjällgren, Johan Bernhard Johansson, Sam Larsson, Johan Bårg*, Wistrand och Pauli**; samt

från andra kammaren: herrar *Bagge, Ward, Vougt, Närlinge, Lindqvist, Andersson i Rasjön, Fast och Lithander.*

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.